

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มหาวิทยาลัยราชภัฏ เดิมใช้ชื่อว่า “สถาบันราชภัฏ” มีการพัฒนาการจากวิทยาลัยครู ซึ่งเดิมจะเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูอาจารย์ ทำหน้าที่ในการผลิตครูที่ยังขาดวิทยฐานะครูให้มีวุฒิครูและผู้ที่มิวุฒิต่างครูได้รับวุฒิสูงขึ้น โดยอาศัยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พุทธศักราช 2518 ต่อมากรมการฝึกหัดครูจึงขอพระราชทานนามวิทยาลัยครูขึ้นใหม่จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันเป็น “สถาบันราชภัฏ” และได้รับพระราชทานนามเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2535 ต่อมาได้เปลี่ยนจากสถาบันราชภัฏ เป็น “มหาวิทยาลัยราชภัฏ” เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พุทธศักราช 2547 จึงทำให้ต้องมีการปรับภารกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้เพิ่ม และมีความสอดคล้องมากขึ้น คือ ให้มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชนมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืนโดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอนวิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคมปรับปรุงถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครู และส่งเสริมวิทยฐานะครู (คู่มือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2549 : 29)

เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและระดมสรรพกำลัง เพื่อพัฒนาอุดมศึกษาในท้องถิ่นของมหาวิทยาลัย จึงจัดให้มีหน่วยงานและระดมสรรพกำลังทางการศึกษาในแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อทำข้อตกลงร่วมกันในความร่วมมือทางวิชาการ ประสานการใช้บุคลากร ทรัพยากร และความชำนาญร่วมกันในการปฏิบัติตามภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปด้วยความเรียบร้อย โดยมีคณะกรรมการร่วมกันจากทุกมหาวิทยาลัยมีหน้าที่ดังนี้ 1) จัดให้มีการศึกษาแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 2) เสนอนโยบายและแผนพัฒนาการจัดการอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นต่อสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง 3) สนับสนุนการฝึกกำลังเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติตามวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (คู่มือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 2549 : 38)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จึงได้ทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อดำเนินการตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการ ระหว่างกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ทำการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) โดยมีปรัชญาหลักสูตรที่มุ่งสร้างนัก บริหารจัดการงานเชิงบูรณาการ ที่มีความรู้ กระบวนการทัศน์และทักษะในการใช้หลักการบริหาร จัดการที่ดีและปฏิบัติงานการปกครองท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ปัญหาและความต้องการ ของท้องถิ่น ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การ ปกครองท้องถิ่น) เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) มีความรู้กว้างไกล และลึกซึ้งในด้านการเมือง การบริหารจัดการ การพัฒนา และ สัมพันธภาพระหว่างประเทศ ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับสากล

2) มีความสามารถในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง พัฒนาองค์ความรู้ในระดับท้องถิ่น และสากลตามกรอบของคุณธรรม จริยธรรมที่แตกต่างกัน และสามารถติดต่อสื่อสารและสร้าง สัมพันธภาพกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

3) มีทักษะความสามารถและเต็มใจร่วมแก้ไขปัญหาสังคม การเมือง การบริหาร และ สิ่งแวดล้อมด้วยสันติวิธี และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองและปกป้องสิทธิมนุษยชน

การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) จะส่งเสริมสนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีศักยภาพในการบริหารงาน เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้า บุคลากรที่เข้าศึกษาในโครงการความร่วมมือทางวิชาการครั้งนี้ เป็นบุคลากรที่ ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ใหญ่วัยทำงาน ซึ่งพกพาเอาภูมิหลังและ ประสบการณ์อันหลากหลายติดตัวมา ดังนั้นในการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายในการจัด การศึกษา และกระบวนการจัดการเรียนการสอน กระทั่งมาตรการในการวัดและประเมินผล ย่อม ต้องมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากการจัดการเรียนการสอนโดยทั่วไป ตลอดจนคุณลักษณะ ส่วนตัวของผู้เรียนที่มีธรรมชาติที่แตกต่างจากนักศึกษาในโครงการจัดการศึกษาภาคปกติโดยทั่วไป

การจัดการเรียนการสอนในสถาบันศึกษาจะบังเกิดผลดีได้ก็ต่อเมื่อรูปแบบการสอนของครู และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสัมพันธ์กัน ลักษณะและรูปแบบการสอนของ สถาบันอุดมศึกษา ที่มักนิยมใช้กันมาแต่อดีต ส่วนใหญ่มักจะเน้นรูปแบบการสอนแบบการสอน ผู้ใหญ่ (adult livener) ที่มุ่งการพัฒนาทางสติปัญญาเป็นสำคัญโดยถือว่าผู้เรียนมีวุฒิภาวะ ประสบการณ์ และมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาที่ชัดเจนและแน่นอน แต่เนื่องจากผู้เรียนมีความ แตกต่างระหว่างบุคคลไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม ความถนัดและเชาวน์ปัญญา ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนจะบังเกิดผลสำเร็จได้นั้น ผู้สอนจึงควรคำนึงถึงผู้เรียน

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้ศึกษาถึงองค์ประกอบ ของการพัฒนาการเรียนการสอนจากตำรา เอกสาร งานวิจัยรวมถึงวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนและประสิทธิภาพการเรียนการสอนของ สมสุข ธีระพิจิตร (2543 : 51-52) พบว่าองค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยบทบาทของผู้สอน ในด้านคุณภาพและบุคลิกภาพ หรือบุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน สภาวะแวดล้อมในสถาบันหรือการดำเนินการสอนและเทคนิควิธีการสอนของอาจารย์ ธรรมชาติของการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยอาศัยปฏิสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน สัจ จุทรานันท์(2529 : 2) ได้กำหนดองค์ประกอบของระบบการเรียนการสอนไว้ว่าประกอบด้วย การเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การวัดผลและการประเมินผล การสอน สัมฤทธิ์ผลของการสอน นอกจากนี้ ลำพอง บุญช่วย (2530 : 1) ได้กล่าวไว้ว่าองค์ประกอบการสอนที่สำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนเกิดประสิทธิภาพคือ ครูผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร วิธีสอน วัตถุประสงค์ของการสอน สื่อการสอน และการประเมินผลการสอน

ในด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับผู้เรียน วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 79) ได้กล่าวถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนักศึกษาไว้ว่า เป็นการเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอนนำมาเสนอให้ ซึ่งรวมทั้งปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่จะให้เกิดขึ้นในรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัยของการเรียนรู้ สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไขและสถานการณ์ให้กับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

จะเห็นได้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ตัวแปรที่สำคัญที่มีผลต่อการเรียนการสอนได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ด้านเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ซึ่งนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) เป็นบุคลากรในองค์กรปกครองท้องถิ่นที่เป็นผู้ใหญ่วัยทำงานมีความแตกต่างกันทางด้าน

ดังนั้น ผู้วิจัยซึ่งอยู่ในฐานะอาจารย์ผู้สอนประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ จึงมีความสนใจที่จะสืบค้นข้อเท็จจริงว่าปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์มีความพร้อมมากน้อยเพียงใด และในการจัดการเรียนการสอนของ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) มีปัญหาอย่างไรบ้าง ทั้งนี้โดยถือว่า ปัญหาต่างๆ เป็นเครื่องชี้วัดประการหนึ่งในการหาความพร้อมของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยนำเอาตัวแปร ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล การศึกษา ด้านเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ ด้าน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา มาปรับและประยุกต์ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ทราบถึง สภาพ และปัญหาการเรียนการสอน ตลอดจนหาแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ให้เป็นประโยชน์ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาด้านการเรียนการสอนของ หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนของ หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงสภาพปัจจุบันของการเรียนการสอนของ หลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)
2. ผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษานี้ มาใช้ในการปรับปรุง และวางแผนพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน และสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เกิด ประโยชน์มากที่สุด และเพื่อนำข้อมูลไปวางแผนกำหนดนโยบายการจัดการเรียนการสอนให้ เหมาะสมต่อไป

4.เป็นแนวทางแก่สภามหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้ใช้ผลการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานตั้งแต่เดือน ส.ค.2550 ถึงเดือน ก.ค.2551 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 1 ปี

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

-อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) ที่ทำการสอนนักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) รุ่น 1

-นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) รุ่น 1 ทั้ง 3 ห้อง จำนวน 210 คนและได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ(Robert V.Krejcie and Eayrle W. Morgan) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซนต์ คลาดเคลื่อนเท่ากับ 5 เปอร์เซนต์ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 136 คน

-คณะกรรมการบริหารหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในสภาพปัจจุบันตลอดจนปัญหา และแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต(การปกครองท้องถิ่น) ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ โดยมีขอบเขตตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย (ณัฐฉิณี ศรีวงศ์ ตระกูล,2544) ได้แก่ ตัวแปรสภาพการเรียนการสอนในความเห็นของอาจารย์ผู้สอน ประกอบด้วย ด้านหลักสูตร ด้านสื่อประกอบการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา และตัวแปรสภาพการเรียนการสอนในความเห็นของนักศึกษา ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการสอน ด้านการดำเนินการสอนและวิธีสอน ด้านบุคลิกลักษณะของอาจารย์ และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

คำนิยามศัพท์

1. **หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มีโครงสร้างของหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี ที่ใช้อยู่ในปีการศึกษา 2549 และมีหน่วยกิต รวม ตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

2. **สภาพการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)** หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในด้านหลักสูตร สื่อประกอบการสอน การวัดผลและประเมินผลการสอน การเตรียมการสอน การดำเนินการสอนและวิธีสอน บุคลิกลักษณะของอาจารย์ผู้สอน และปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

3. **ปัญหาการเรียนการสอนหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น)** หมายถึง ปัญหาปัจจุบันในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ความแตกต่างระหว่างนักศึกษา ภาระงานของอาจารย์ และปัญหาการนำหลักสูตรมาใช้ของอาจารย์ผู้สอน

4. **หลักสูตร** หมายถึง การนำหลักสูตรไปใช้หรือการนำหลักสูตรไปปฏิบัติให้เกิดผลแก่ผู้เรียน โดยการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่น จากความหมายของหลักสูตรนี้ ผู้วิจัยได้สร้างข้อความในการวัดตัวแปรเกี่ยวกับหลักสูตรโดยใช้ตัววัดดังนี้ วัดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ภาควิชา ภาควิชา พัฒนาท้องถิ่น สร้างงานด้วยตนเอง และจริยธรรม

5. **สื่อประกอบการสอน** หมายถึง วัสดุอุปกรณ์และกิจกรรมการสอนที่อาจารย์ผู้สอนต้องใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ใช้ตัววัด ด้านสื่อการสอน ดังนี้ แหล่งข้อมูลและการใช้แหล่งข้อมูลหรือแหล่งสื่อ การใช้สื่ออื่นๆ เพิ่มเติม การผลิตสื่อ การอบรมเกี่ยวกับการผลิตและการใช้สื่อ ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการใช้สื่อ และแหล่งวิทยาการในท้องถิ่น

6. **การวัดผลและประเมินผล** หมายถึง กิจกรรมของอาจารย์ที่จัดขึ้นเพื่อหาแนวทางที่จะทราบว่า การเรียนการสอนได้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (การปกครองท้องถิ่น) เพียงใดโดยใช้ตัววัด ดังนี้ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในชั้นพฤติกรรมของนักศึกษา และการตัดเกรด

7. **การเตรียมการสอน** หมายถึง การเตรียมความพร้อมการสอนในด้าน ตัวอาจารย์ผู้สอน บทเรียน ผู้เรียน อุปกรณ์และสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยใช้ตัววัด ด้านการเตรียมการสอน ดังนี้ การวางแผนการเรียนร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษา การลำดับเนื้อหาวิชา การแนะนำเอกสาร และการวัดผล

8. **การดำเนินการสอนและวิธีสอน** หมายถึง การที่อาจารย์นำกิจกรรมต่างๆ มาใช้ในการสอน อันประกอบด้วย การจูงใจ การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม การฝึกหัด การจัดลำดับเรื่องที่เรียน การสร้างสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ เป็นต้น ผู้วิจัยได้ใช้ตัววัดด้านการดำเนินการสอน ดังนี้ การใช้กิจกรรมกลุ่ม การใช้วิธีการสอน วิธีการสอนที่เหมาะสม ความรับผิดชอบในการสอน การฝึกปฏิบัติ การติดตามความก้าวหน้า และการทดสอบ

9. **บุคลิกลักษณะของอาจารย์** หมายถึง พฤติกรรมของอาจารย์ที่แสดงออกในระหว่างสอน ผู้วิจัยได้นำตัวแปรมาวัดด้านบุคลิกลักษณะของผู้สอนดังนี้ อารมณ์มั่นคง ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ การหาความรู้เพิ่มเติม และความสามารถในการสอน

10. **ปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา** หมายถึง พฤติกรรมของอาจารย์ และผู้เรียนที่มีผลกระทบซึ่งกันและกัน ทั้งทางบวกและทางลบ โดยกำหนดตัววัด ดังนี้ ความสนใจขณะสอน การตอบคำถาม ความยืดหยุ่นในการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา และการแสดงความคิดเห็น